

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra sociální patologie a sociologie

**Kriminalita v regionu Ústí nad Orlicí
se zaměřením na patologické hráčství**

Bakalářská práce

Autor: Zuzana Zapletalová
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Sociální patologie a prevence
Vedoucí práce: prof. PhDr. Blahoslav Kraus, CSc.

Zadání bakalářské práce

Autor: Zuzana Zapletalová

Studium: P131346

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální patologie a prevence

Název bakalářské práce: **Kriminalita v regionu Ústí nad Orlicí se zaměřením na patologické hráčství**

Název bakalářské práce AJ: Criminality in the region of Ústí nad Orlicí focusing on pathological gambling

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

V prvních kapitolách bude charakterizována kriminalita jako sociálně patologický jev v závislosti na patologickém hráčství. Dále bude následovat charakteristika osob závislých na hazardních hrách. Přehled rozdělení hazardních her se zaměřením na chorobné patologické hráčství. Cílem empirické části bude zmapovat současný stav vlivu patologického hráčství na kriminalitu v regionu Ústí nad Orlicí. Metoda výzkumu: Dotazníkové šetření mezi příslušníky bezpečnostních složek České republiky orientované na jejich zkušenosti s kriminalitou v souvislosti s nadměrným hráčstvím hazardních her a analýza dostupných pramenů o patologickém hráčství, statistických údajů o kriminalitě v regionu.

HRONCOVÁ, Jolana a KRAUS, Blahoslav. Sociálna patológia pre sociálnych pracovníkov a pedagógov. Vyd. 1. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2006. 251 s. ISBN 80-8083-223-4.
MARHOUNOVÁ, Jana a NEŠPOR, Karel. Alkoholici, feťáci a gambleři. Vyd. 1. Praha: Empatie, 1995. 110 s. ISBN 80-901618-9-8. NEŠPOR, Karel a kol. Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 159 s. ISBN 978-80-262-0009-3. NOVOTNÝ, Oto a kol. Kriminologie. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. 527 s. ISBN 978-80-7357-377-5.

Garantující pracoviště: Katedra sociální patologie a sociologie,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: prof. PhDr. Blahoslav Kraus, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 12.2.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 20. dubna 2016

.....

Zuzana Zapletalová

Poděkování

Ráda bych touto formou poděkovala panu prof. PhDr. Blahoslavu Krausovi, CSc. za cenné připomínky a odborné rady, které mi byly při tvorbě bakalářské práce poskytnuty. Děkuji i příslušníkům Policie České republiky a obecní (městské) policie za ochotu a vstřícný přístup při realizaci empirické části práce.

Anotace

ZAPLETALOVÁ, Zuzana. *Kriminalita v regionu Ústí nad Orlicí se zaměřením na patologické hráčství*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 53 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce je zaměřena na vhled do problematiky kriminality v návaznosti na patologické hráčství ve východočeském regionu Ústí nad Orlicí. Struktura práce vychází z nutnosti vysvětlení základních pojmů nezbytných k pochopení zkoumaného tématu.

Práce je situována do pěti tematicky navazujících částí. První část charakterizuje kriminalitu a související pojmy. Ve druhé části je pozornost věnována patologickému hráčství, jednotlivým formám hráčské závislosti a vyskytujícím se doprovodným jevům.

K propojení dvou tematických okruhů dojde ve třetí části, kde je formulován vztah kriminality s patologickým hráčstvím. Následující čtvrtá část popisuje stávající sociodemografické údaje ve zkoumané oblasti regionu Ústí nad Orlicí. Ukazuje počet celkové spáchané kriminality ve vybraných městech a přibližuje aktuální pohled regionu na problematiku hazardu v kontextu kriminality.

Poslední část bakalářské práce se zabývá dotazníkovým šetřením. Respondenty byli příslušníci Policie České republiky a obecní (městské) policie s působností v regionu Ústí nad Orlicí. Práce si kladla za cíl zmapovat současný stav vlivu patologického hráčství na páchání kriminality ve zkoumané oblasti.

Klíčová slova: kriminalita, patologické hráčství, hazard, region Ústí nad Orlicí.

Annotation

ZAPLETALOVÁ, Zuzana. *Criminality in the region of Ústí nad Orlicí focusing on pathological gambling*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2016. 53 pp. Bachelor Degree Thesis.

The bachelor's thesis is focused on problems of criminal rate and subsequently on pathological gambling in the Eastern Bohemia region of Ústí nad Orlicí. The outline of the work comes out from the necessity to explain basic concepts needed for comprehension of the studied topic.

The work is divided into five topically connected parts. The first part gives a characteristic of the crime rate and associated concepts. In the second part, attention is paid to the pathological gambling, particularly to individual forms of gambling addiction and accompanying phenomena.

These two topics are interconnected in the third part where the relation between the crime rate and the pathological gambling is formulated. Current sociodemographic data in the area of research, i.e. the region of Ústí nad Orlicí, are described in the fourth part of the work. The total number of committed crimes in selected towns is given and the topical view on the crime rate in the context of criminality is outlined there.

The last part of the bachelor's work is devoted to a survey questionnaire. Respondents were members of the Police of the Czech Republic and the city police with the sphere of activities in the region of Ústí nad Orlicí. The aim of the work was to monitor present state of pathological gambling impact on criminality rate in the area of research.

Keywords: criminality, pathological gambling, hazard, region Ústí nad Orlicí.

Obsah

Úvod	8
1 Kriminalita jako sociálně patologický jev	10
1.1 Kriminalita	12
1.2 Základní ukazatele kriminality.....	13
1.3 Zjevná a latentní kriminalita	13
1.4 Vybrané druhy kriminality	15
2 Patologické hráčství jako sociálně patologický jev.....	18
2.1 Terminologie k problematice patologického hráčství.....	19
2.2 Definice patologického hráčství.....	20
2.3 Faktory vzniku patologického hráčství	22
2.4 Typy hazardních her.....	23
2.5 Problémy související s hráčskou závislostí	26
3 Patologické hráčství v kontextu páčání kriminality.....	28
4 Kriminalita na území regionu Ústí nad Orlicí	30
4.1 Základní sociodemografické údaje	30
4.2 Vymezení kriminality v oblasti regionu Ústí nad Orlicí	32
4.3 Pojetí problematiky kriminality ve vztahu k patologickému hráčství v regionu Ústí nad Orlicí	33
5 Výzkum vztahu kriminality a patologického hráčství	34
5.1 Projekt výzkumu	34
5.2 Prezentace výsledků výzkumného šetření.....	36
5.3 Verifikace stanovených hypotéz	41
Závěr	45
Seznam literatury a použitých zdrojů.....	47
Seznam tabulek	52
Seznam příloh.....	53

Úvod

Kriminalita je nežádoucím a pro společnost nebezpečným jevem, patrným v každém společenském uskupení. Představuje protiprávní jednání, na jehož minimalizaci se podílí státní i nestátní organizace. V souvislosti s rozvojem společnosti a v důsledku technického pokroku, patrného zejména od začátku 90 let minulého století, dochází i ke vzniku nových forem a faktorů ovlivňujících kriminální chování.

Jedním možným faktorem je hazardní hraní. Samotná hra je činnost pro člověka typická od jeho nejútlejšího věku. Slouží jako zdroj zábavy, učení se novým věcem a svůj přínos má i při formování mezilidských vztahů. Problém hazardních her spočívá v jejich přímé spojitosti s financemi, nezbytnou součástí hazardu. Hraní hazardních her s sebou přináší riziko možného vzniku závislosti tzv. patologického hráčství, které následně negativně zasahuje do všech oblastí lidského života. Jedním z doprovodných jevů při vzniku závislostního chování je protizákonné jednání, vycházejí z potřeby neustálého přísunu finančních prostředků na hru.

Společnost kriminalitu a gamblerství vnímá jako dvě oddělená témata se společným faktorem nebezpečnosti a rizikovosti. Právě komplexní pohled na obě problematiky by mohl přinést efektivnější možnosti při řešení eliminace vybraných druhů kriminality a napomoci snížení nonstop provozoven i jiných zařízení nabízejících hazardní hry, především výherní automaty.

V posledních letech se začínají objevovat zprávy podporující propojení obou negativních jevů a ukazujících jejich vzájemnou kohezi. Avšak stále se jedná o malou část, vzhledem k rozsahu závažnosti problému. Jednotlivá města České republiky vydávají vyhlášky proti hazardu, kterými cílí na provozovatele herních zařízení. Ať už se jedná o minimalizaci poutačů a světelných efektů na budovách provozoven nebo omezení otevírací doby. V českém právním systému je již od 90. let minulého století zpracován zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách. V praxi se ukázalo, že účinnost předpisu nepokrývá rozsah hazardní činnosti a stává se nedostačujícím pro řešení současných problémů.

Důvod pro zpracování této problematiky vyplývá z nedostatečně vnímané závažnosti hazardu jako možného faktoru pro vznik protiprávního jednání.

Studiem dostupné odborné literatury, policejních statistik, statistik Českého statistického úřadu a dalších dokumentů se pokusím popsat vztah kriminality a patologického hráčství.

Cílem bakalářské práce je podat komplexní pohled na problematiku kriminality, jednotlivá dělení a druhy kriminálního jednání. Poskytnout ucelený zdroj informací ohledně patologického hráčství, faktory ovlivňující vznik a vývoj poruchy a přidružené komplikace. Následně zmapovat současný stav vlivu patologického hráčství ve vztahu s kriminalitou se zaměřením na oblast regionu Ústí nad Orlicí.

1 Kriminalita jako sociálně patologický jev

Jednou ze základních lidských potřeb bez ohledu na historický kontext je pocit bezpečí a jistoty. Pokud bychom žili v neustálém strachu o život svůj i blízkých, nemohli bychom udržet řádný chod společnosti, v jaké nyní žijeme. V případě České republiky se o naše bezpečí starají primárně platné zákony zamezující protiprávnímu a společnost ohrožujícímu jednání. Represivní státní složkou dohlížející na dodržování zákonů je především Policie České republiky a obecní (městské) policie. Důležité jsou i nestátní organizace a samotní spoluobčané, podílejí se na bezpečnosti státu preventivním působením na rizikové jedince společnosti.

Úvodem do problematiky spojené s kriminálním jednáním je vědní obor kriminologie. Kriminologii můžeme vymezit jako empirickou vědu o kriminalitě (zločinnosti), o jejích pachatelích, obětech a její kontrole. Kriminologie vznikla jako společenská poptávka nutnosti získat přesnější poznatky o růstu kriminality, vysvětlit a řešit otázky spojené s kriminalitou. (Zapletal a kol., 1998, s. 9)

Pokud zkoumáme kriminalitu, nesmíme opomenout pachatele a oběť trestného činu. **Pachatel** představuje základní prvek kriminologie a kriminogenního procesu. Osobnost pachatele je podrobena bádání, aby bylo zjištěno, co stálo za vznikem jeho delikventního jednání.

Z pohledu trestního práva, za pachatele označujeme pouze přičetné fyzické osoby starší 15 let, které se svým jednáním dopustily trestného činu, stádia přípravy nebo pokusu. „*Kriminologie pod pojmem pachatelé chápe nejen osoby, které se dopustily činů označených zákonem jako trestné činy, ale i některé osoby, které orgány činné v trestním řízení trestně nestíhají.*“ (Novotný, Zapletal a kol., 2008, s. 119) Specifickou skupinou jsou osoby mladší 15 let, které vzhledem ke svému nízkému věku nejsou trestně odpovědné.

Při procesu poznávání osobnosti konkrétního pachatele se odborníci zaměřují na biologické a psychologické dispozice a sociální prostředí, v němž pachatel žije. Úkolem je pochopit důvody jeho protisociálního jednání, odhadnout budoucí vývoj pachatelova chování a pravděpodobnost eventuální recidivy. Poznání osobnosti pachatele orgánům činným v trestním řízení, mimo jiné může sloužit k určení vhodného a přiměřeného trestu za spáchaný čin. Nabízí nám vodítko, jak postupovat v procesu reintegrace pachatele

během výkonu trestu odnětí svobody a následné postpenitenciární péči. (Zapletal a kol., 1998, s. 57)

Pokud odhlédneme od pachatele trestných činů, je tu vždy **oběť**. Téma oběti je předmětem zájmu oboru viktimologie. Zjišťuje se, jakou roli hraje oběť v motivaci pachatele a v genezi trestného činu. Jinak řečeno, jak velkou měrou se „spolupodílí“ na uskutečnění a vykonání trestného činu. Viktimologie se zabývá i rolí oběti při procesu odhalování a dopadení pachatele, při vyšetřování a následném soudním projednání. Nabízí pomoc obětem trestného činu a vytváří vzorové modely chování minimalizující pravděpodobnost, že se jedinec stane obětí trestného činu. (Sochůrek, 2003, s. 11 – 12)

Důležitou součástí kriminologie je kontrola kriminality, na kterou se především v posledních letech klade velký důraz. Na kontrolu kriminality se využívají dva strategické přístupy, a to represivní a preventivní. **„Represivní strategie** pracují s důsledky kriminogenního vývoje a představují trestněprávní kontrolu kriminality neboli formální kontrolu. Represivní kontrolu s aplikací trestního práva provádějí pověřené státní instituce, tj. trestní soudnictví, státní zastupitelství, policie a vězeňství. Kriminologie se v souvislosti s represivní kontrolou zabývá empiricky především trestním zákonodárstvím a jeho účinností, procesy spojené s kriminalizací a dekriminizací lidského jednání a fungování příslušných kontrolních orgánů.“ (Novotný, Zapletal a kol., 2008, s. 24 – 25)

Preventivní strategie jsou uskutečňovány primárně v rámci kriminální prevence. Pokud represivní strategie představují formální kontrolu kriminality, tak preventivní představují neformální kontrolu prováděnou zejména rodinou, školou, médií, charitativními organizacemi, církví či veřejností. Kriminologové přispívají k rozvoji úspěšné kriminální prevence především výzkumy kriminality, podílejí se na tvorbě preventivních programů a vyhodnocují jejich účinnost. (Novotný, Zapletal a kol., 2008, s. 25)

Prevenční kriminality můžeme rozčlenit vzhledem k obsahovému zaměření a adresátům. „Podle obsahového zaměření se kriminální prevence dělí na sociální prevenci (zdůrazňuje sociální faktory kriminality, které jsou nedílnou součástí socializace jedince), na situační prevenci (pracující s kriminogenními situacemi, především jak snižovat a zamezovat příležitostem k páčání trestné činnosti) a na prevenci viktimologickou (dochází k aplikaci viktimologických poznatků).“ (Novotný, Zapletal a kol., 2008, s. 25) „Podle okruhu adresátů

členíme prevenci na primární, sekundární a terciární. Primární prevence pracuje na vytváření optimálních podmínek pro rozvoj a fungování společnosti. Jednotlivé preventivní aktivity a programy jsou určeny pro celou společnost. Sekundární prevence svými aktivitami cílí na rizikové skupiny a jedince se zvýšenou pravděpodobností, že by v budoucnu mohli být pachatelé, nebo naopak oběťmi trestných činů. Terciární prevence se zaměřuje na osoby, které se již v minulosti dopustily trestného činu nebo se staly obětí. Úkolem terciární prevence je účinně předcházet recidivě trestné činnosti.“ (Zapletal a kol., 1998, s. 101 – 102)

1.1 Kriminalita

K nejzávažnějším a společensky ohrožujícím (tj. sociálně patologickým) jevům patří kriminalita. Hartl a Hartlová (2015, s. 278) definují kriminalitu jako „*negativní společensko-historicky podmíněný jev tvořený souhrnem jednání, jehož důsledkem je trestná činnost.*“ Dle Fischera a Škody (2009, s. 156) kriminalita představuje souhrn trestných činů, které se v konkrétní společnosti vyskytují a vyskytovaly. Řadíme sem chování a činy sankciované podle trestního zákona České republiky.

Za zmínku stojí i výklad představující kriminalitu jako souhrn trestných činů, které byly spáchány trestně odpovědnými jedinci, a to úmyslné či z nedbalosti, na určitém místě v určitém období (Hroncová, Kraus a kol., 2006, s. 26).

Termín **delikvence** je obdobným jako kriminalita, avšak z hlediska společensky nepřijatelného chování je širším pojmem. „Delikvencí se rozumí takový způsob jednání narušující nejen právní, ale i společenské normy. Zahrnuje činy spáchané trestně neodpovědnými jedinci. Jedná se o děti mladší 15 let a osoby zbavené trestní odpovědnosti. Mezi delikvencí spadají i přestupky nazývané se delikty. Dalším pojmem souvisejícím s delikvencí je juvenilní delikvence označující trestnou činnost mladistvých osob od 15 do 18 let.“ (Kraus, 2015, s. 154)

1.2 Základní ukazatele kriminality

Kriminologické výzkumy primárně směřují k rozpoznávání kriminogenních faktorů spojených s pácháním trestné činnosti s cílem utvořit adekvátní závěry pro účinnou kontrolu kriminality. Abychom mohli provádět výzkumy, musíme nejprve dané jevy zaznamenat a popsat. Mezi základní ukazatele kriminality patří stav, struktura a dynamika. (Zapletal a kol., 1998, s. 18)

Stav kriminality představuje základní kvantitativní charakteristiku, jakou lze ze statistických údajů o kriminalitě získat. Vyjadřuje četnost registrovaných trestných jednání, resp. počty pachatelů trestné činnosti. Stav může být vyjádřen absolutními čísly (vypovídá o rozsahu kriminality) nebo indexy (zaznamenává se tak úroveň a intenzita kriminality). (Novotný, Zapletal a kol., 2008, s. 59)

„Kvalitativní stránkou kriminality je především její **struktura**. Je vyjádřena množstvím ukazatelů vztahujících se ke skutku (jaký trestný čin byl spáchán), k osobě pachatele (pohlaví, věk, případná recidiva ...) a k územnímu rozložení kriminality (ukazuje rozdílnou míru výskytu kriminogenních faktorů v různých regionech, má svou nezastupitelnou funkci v prevenci kriminality).“ (Zoubková, Moulisová, 2004, s. 42)

Dynamika kriminality charakterizuje trestnou činnost v pohybu, ve vývojových tendencích a v určitém časovém období na určitém území. Dynamika kriminality dává možnost poznat celek i jednotlivé prvky kriminality v časovém pohybu. V rámci dynamiky kriminality se vyčleňují i pojmy tendence kriminality či trend kriminality představující výsledný poznatek analýzy dynamiky kriminality. Hovoříme o vzestupné či klesající tendenci (trendu), případně o stagnaci. (Zapletal a kol., 1998, s. 19)

1.3 Zjevná a latentní kriminalita

Prostřednictvím statistických údajů získáváme informace pouze o zjevné, tj. **registrované kriminalitě**. Jedná se o kriminalitu, která byla nahlášena a evidována příslušnými orgány činnými v trestním řízení v oficiálních statistikách.

Představuje tedy větší či menší část skutečně spáchané kriminality. (Novotný, Zapletal a kol., 2008, s. 47)

Pojmem **latentní (skrytá) kriminalita** je označována trestná činnost, o níž se orgány činné v trestním řízení nedozvěděly, jelikož nebyla oznámena a nemohla být evidována. Důvody pro neoznámení trestného činu mohou být např. kvůli úspoře času při následných dlouhých soudních procesech, strach oběti, nedůvěra ve schopnosti policie a dalších orgánů. V těchto případech se jedná o latenci v pravém slova smyslu, tzv. **černou latenci**. Z širšího pohledu lze za latenci považovat trestnou činnost, která byla nahlášena orgánům činným v trestním řízení, avšak se nepodařilo najít pachatele a nemohlo tak dojít k objasnění trestného činu – tento stav představuje **šedou latenci**. Posledním možným případem latentní kriminality je tzv. **umělá latence**. Patří sem trestná činnost ohlášená, ale orgány činnými v trestním řízení neregistrovaná. (Zoubková, Moulisová, 2004, s. 41 – 42)

Přítomnost latentní kriminality do značné míry dokládají dostupné údaje o stavu, struktuře a dynamice kriminality. Pro zajištění objektivit dostupných informací při zpracovávání statistických údajů, nelze opomenout latentní kriminalitu. Pro monitorování latentní kriminality se dle Novotného, Zapletala a kol. (2008, s. 49) využívají „tři základní přístupy:

1. **Výzkum informátorů** – získávání informací týkajících se trestné činnosti jiných osob, jejichž existence je dotazovaným osobám známa. Riziko metody tkví v neodborném výkladu trestné činnosti a obtížném posouzení trestnosti informátory z řad laické veřejnosti.
2. **Výpovědi o vlastní trestné činnosti** (subjektivní výpovědi) – zkoumání výskytu trestné činnosti přímo od samotných pachatelů. Využívá se dotazníkových šetření a rozhovorů s pachatelem. Zjišťuje se, zda se zkoumaná osoba dopustila společensky nežádoucího, resp. trestného jednání a v jakém časovém horizontu k takovým činům docházelo.
3. **Viktimizační výzkumy** – respondenti jsou oslovováni jako případné oběti trestných činů. Posuzuje se míra reálné viktimizace, strach z potencionálního napadení, ochota občanů oznamovat příslušným orgánům trestné činy, postoj k instancím kontroly kriminality a další fakta.“

Ze získaných údajů si mohou orgány činné v trestním řízení a instance kontroly kriminality vytvořit alespoň rámcovou představu o stavu, struktuře a dynamice latentní kriminality. Výsledky šetření jsou využívány i pro prevenci kriminality při vytváření různých preventivních programů a opatření.

1.4 Vybrané druhy kriminality

Kriminalitu rozdělujeme do skupin podle podobnosti znaků spáchané trestné činnosti. Základní členění kriminality je zpravidla na obecnou a hospodářskou kriminalitu. „Obecná kriminalita zahrnuje násilnou, majetkovou, mravností a nedbalostní kriminalitu.“ (Kraus, 2015, s. 154 – 155) Pro potřeby bakalářské práce, v závislosti na problematiku patologického hráčství, budou blíže charakterizovány následující druhy kriminality – majetková, násilná, mravnostní a hospodářská. Selektce se opírá o výčet nejčastěji páchaných trestných činů spojených s patologickým hráčstvím (viz kapitola 3).

Majetková kriminalita

Majetkovou kriminalitu obecně charakterizujeme jako útok proti cizímu majetku fyzických i právnických osob. „Majetkové trestné činy dlouhodobě tvoří nejpočetnější druh registrované kriminality v České republice. Vývoj majetkové kriminality, díky své četnosti, může působit jako ukazatel vývoje celkové kriminality.“ (Gřivna, Scheinost, Zoubková a kol., 2014, s. 262)

Zoubková et al. (2011, s. 84) ve své publikaci popisuje tři pojetí majetkové kriminality: neoprávněné získání majetku – především krádež, podvod a zpronevěra. Poškození majetku – zejména poškození cizí věci. A využití trestné činnosti jiného, kde jako příklad uvádí podílnictví.

Novotný, Zapletal a kol. (2008, s. 339) doplňují, že u majetkové kriminality byl podíl recidivistů vždy vyšší, než u ostatních druhů kriminality. V posledních letech se počty páchajících recidivistů pohybuje okolo 50 %. Rovněž mezi nejmladšími věkovými kategoriemi patří majetková kriminalita k nejvíce zastoupené skupině.

Násilná kriminalita

Násilná kriminalita vyvolává mezi širokou veřejností asi největší strach a vzbuzuje obavy o bezpečí či vlastní život. Máloukterá žena chodí v nočních hodinách sama, ze strachu, aby se nestala obětí násilného trestného činu. V souvislosti s násilnou kriminalitou se nejčastěji hovoří o agresivitě, která je průvodním jevem trestných činů radícím se do této skupiny kriminality. „Pojem násilná kriminalita spadá do kriminologických pojmů, nikoli do oblasti trestního práva, které s násilnými trestnými činy jako ucelenou skupinou nepracuje. Proto kriminologie popisuje dvě pojetí násilné kriminality. Užší pojetí zahrnuje pouze úmyslné užití fyzického násilí či pohrůžky fyzického násilí vůči jiné osobě. Spadají sem trestné činy loupeže, úmyslného ublížení a vraždy. Širší pojetí navíc obsahuje násilí psychického charakteru a násilí proti věci. Aktuálním předmětem zájmu kriminologie a orgánů činných v trestním řízení jsou čím dál frekventovanější zločiny z nenávisti, divácké násilí, domácí násilí, šikana a stalking.“ (Zoubková et al., 2011, s. 85 – 86) Výše zmíněné sociálně patologické jevy představují fenomény posledních let, jejichž počty prudce stoupají a pronikají do popředí zájmu orgánů kontroly kriminality.

Mravnostní kriminalita

Mravnostní kriminalita představuje nejmenší podíl z celkové registrované kriminality, předpokládá se zde vysoká míra latence, především u pohlavního zneužívání. „Důležité zastoupení má zvláště u mravnostní kriminality sociální a viktimologická prevence kriminality. Pojem mravnostní kriminalita stejně jako násilná se v trestném právu rovněž nepoužívá. Z kriminologického pohledu zahrnuje dvě oblasti či podskupiny kriminálního jednání. První oblast je zastoupena kriminalitou sexuální vycházející z ukájení pohlavního pudu ve společensky netolerované formě, zejména proti vůli jiné osoby nebo se jedná o nerespektování trestním právem stanovovaného minimálního věku pro legálně sexuální chování a kde v souvislosti s tímto jednáním hrozí nebezpečí narušení tělesného, duševního a mravního vývoje. Nejčastěji jde o pohlavní zneužívání a znásilnění. Druhá oblast je zastoupena kriminalitou spjatou s prostitucí. Samotná prostitute podle našeho práva protizákonná není, avšak ve spojitosti

s kuplířstvím a obchodováním s lidmi se stává trestnými činy.“ (Zoubková et al., 2011, s. 85)

Novotný, Zapletal a kol. (2008, s. 311) uvádějí, že mezi oběma podskupinami mravnostních trestných činů existuje řada společných faktorů a kriminologických souvislostí. Můžeme najít vazby mravnostní kriminality s jinými trestnými činy, nejčastěji násilného a majetkového charakteru.

Zoubková a Moulisová (2004, s. 133) vyčleňují kromě dvou výše zmíněných oblastí ještě třetí oblast tzv. ohrožování mravnosti a mravní výchovy mládeže.

Hospodářská kriminalita

„Hospodářská (ekonomická) kriminalita tvoří samostatnou oblast vedle obecné kriminality. Její podíl v celkové kriminalitě není nijak výrazný, avšak škody plynoucí z hospodářské kriminality jsou vysoké. Oproti majetkové kriminalitě směřující proti majetku fyzických a právnických osob, oblastí zájmu hospodářské kriminality je jednání zaměřené proti hospodářskému systému a jeho fungování.“ (Novotný, Zapletal a kol., 2008, s. 353) Zoubková a Moulisová (2004, s. 136) „hospodářskou kriminalitu zjednodušeně charakterizují dvěma znaky. Jedná se o porušování hospodářského systému nebo hospodářského celku a pachatelé tohoto typu kriminality jsou v převážné většině sociálně výše postaveni.“

Zoubková et al. (2011, s. 82) „o hospodářské kriminalitě hovoří jako o protiprávním ekonomickém jednání s cílem dosáhnout neoprávněného finančního či jiného prospěchu na úkor jiného konkrétního ekonomického subjektu. Ekonomickými subjekty rozumíme např. stát, obchodní společnosti, fondy a fyzické osoby. Toto protiprávní jednání probíhá v ekonomickém prostředí za pomoci ekonomických nástrojů, čímž je oddalování hospodářské trestné činnosti velmi obtížné.“

2 Patologické hráčství jako sociálně patologický jev

Člověk je společenská bytost sdružující se do sociálních skupin, ať už se jedná o nejužší rodinu, přátele, spolupracovníky, až po velké celky v rámci národa, vyznání či rasy. Pro všechna seskupení je charakteristická dle Komendy (1999, s. 14) přítomnost normativního řádu, který představuje systém sociálních norem, modelují chování a stanovující reakce na dané chování člena společnosti.

Pokud dojde k porušení nebo odchýlení od sociální normy, mluvíme o sociální deviaci, kterou Ondrejko (in Kraus, 2014, s. 15) definuje následovně: „*Je to jednání odchylné od očekávaného, standardizovaného a institucionalizovaného chování, které předepisuje sociální norma, platná v určité společnosti, skupině, sociálních útvaru*“.

Je potřeba si uvědomit, že nelze všechny projevy chování nekorrespondující s normou vnímat jako deviantní. Pro určení pomyslné hranice slouží společnosti tzv. toleranční limity, stanovující co budeme považovat za deviantní a nežádoucí ve společnosti a co jsme ochotni přijmout a v jisté míře akceptovat.

Každá lidská společnost má své sociální normy, které jsou společensko-historicky podmíněny a mění se společně s vývojem společnosti. Podobně se přetváří i struktura a pohled na sociálně patologické jevy (Hroncová, Kraus a kol., 2006, s. 8).

Podle Ondrejko (et al. (2000, s. 9) byly na přelomu 19. a 20. století za sociálně patologické jevy chápány: sebevražda, alkoholismus, prostituce, homosexualita, rozvodovost, nezaměstnanost a vojna. Později se výčet rozrostl o narkomani, drogové závislosti, násilí a agresivitu, patologii rodiny a pohlavní choroby.

„*Jako sociálně patologické jevy jsou v naší kultuře vždy hodnoceny: kriminalita, násilí proti jedinci i skupině, sebevraždy, alkoholismus a jiné závislosti.*“ (Marešová, 2010, s. 52)

V dnešní době se za sociálně patologické jevy považuje zejména:

- a) alkoholismus, toxikomanie a jiné závislosti včetně chorobného hráčství,
- b) členství v extremistických skupinách a náboženských sektách, rasismus, xenofobie, projevy násilí při demonstracích,

- c) domácí násilí, chorobné pronásledování,
- d) šikana,
- e) prostituce, promiskuita, kuplířství, komerční sexuální zneužívání,
- f) hazardní hráčství – nemusí mít charakter chorobné závislosti,
- g) vandalismus,
- h) asociálnost šířená prostřednictvím internetu a na tzv. sociálních sítích,
- i) sebevraždy,
- j) korupce, klientelismus,
- k) bezdomovectví. (Marešová, 2010, s. 52 – 53)

2.1 Terminologie k problematice patologického hráčství

Pro komplexní pochopení patologického hráčství a problémů s ním spojených, je nutná znalost základních pojmů. Slovo **hazard**, stojící na prvopočátku hráčských příběhů, má svůj původ již ve středověku. Vychází z arabského „azzahr“ – v překladu označující hrací kostky. Hazard lze vysvětlit jako riskantní jednání s cílem dosáhnout úspěšného cíle, zcela odvislého od náhody, bez možnosti bezpečně určit výsledek. Jedná se o slepé hledání šťastného osudu, kdy hráči utíkají z reálného světa do světa iluzí. (Prunner, 2013, s. 38) Zároveň dochází k potlačování racionálního myšlení a ztrátě zodpovědnosti. Nekontrolovatelný výdej finančních prostředků na realizaci hazardní hry bývá zpravidla spouštěčem celé řady problémů a komplikací.

Hartl a Hartlová (2015, s. 185) hazard charakterizují jako rizikové rozhodování „vše nebo nic“ poskytující hráčům vzrušení, příležitost k soutěžení a exhibicionismus. Časté zkoušení náhody může přerůst v závislost na hazardní hře.

Hazardní hra dle Nešpora (in Prunner, 2013, s. 38) představuje jakékoliv sázení pro sebe nebo pro druhé, bez ohledu na velikost, formu a množství získané výhry. Za hazardní hru lze považovat takovou herní činnost, při níž je výsledek v rukou náhody. Nešpor (1999, s. 10) ve své publikaci píše: „Pro hazardní hru je typické, že si hráč může koupit možnost výhry – ať peněz nebo majetku: od sirky po automobil.“

Každá aktivita má své hranice a její překročení může mít závažné negativní důsledky. Přímým produktem hazardu se stává **patologické hraní**, resp.

gambling (Prunner, 2013, s. 38). O patologickém hráčství pojednává následující text (viz kapitola 2.2).

Ve starší literatuře se můžeme setkat i s pojmem „**hráčská vášeň**“, který prvně definoval již v roce 1957 Bergler (in Vacek, 1992, s. 170) obdobně, jako jsou dnešní definice pro patologické hráčství. „Jeho pojetí hráčské vášně spočívalo ve vymezení základních charakteristických znaků:

- hráč miluje časté riziko,
- hra absorbuje většinu jeho zájmů, aktivit a fantazií,
- hráč je optimistický, neschopný poučit se z porážky a navzdory logice a pravděpodobnosti věří ve šťastný osud a v to, že se mu vytrvalost vyplatí,
- není schopen přestat hrát, i když už vyhrál,
- riskuje neúměrně vysoké finanční částky,
- mezi sázkou a výsledkem prožívá slastné úzkostné napětí.“

2.2 Definice patologického hráčství

Patologické hráčství podle Mezinárodní klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů (MKN-10) je označováno za nutkavou a impulzivní poruchu, pro kterou je charakteristické opakované jednání bez racionální motivace, avšak se silnými impulzy k činnosti. Činy nemohou být vědomě ovládnuty a v obecném měřítku způsobují jedincům poškozování vlastních zájmů i zájmů ostatních. Patologické hráčství se skrývá pod diagnózou „F63.0 Patologické hráčství“ a je definováno MKN-10 jako: „*porucha spočívající v častých opakovaných epizodách hráčství, které dominují v životě subjektu na újmu hodnot a závazků sociálních, vyplývajících ze zaměstnání, materiálních a rodinných.*“ (MKN-10, 2014, online)

V roce 1980 bylo patologické hráčství Americkou psychiatrickou asociací zařazeno jako diagnostická jednotka do klasifikace nemocí mezi duševní poruchy. U nás se s diagnózou patologického hráčství prvně setkáváme až roku 1994, kdy vešla v platnost Mezinárodní klasifikace nemocí MKN-10. (Nešpor a kol., 2011, s. 14)

Z výše uvedené definice patologického hráčství vyplývá, že jej nemůžeme řadit k závislostem, přestože se objevuje množství společných rysů. Na výraznou

shodu patologického hráčství a závislosti upozorňuje řada autorů ve svých publikacích. Například Blume a Leiser (in Prunner, 2013, s. 38) vnímají patologické hraní jako určitou formu závislosti. Mají podobné příznaky a shodují se ve čtyřech základních aspektech:

- hráč je stále víc a víc zaměstnáván hraním,
- patologický hráč neustále zvyšuje velikost sázky,
- dochází ke ztrátě kontroly nad samotnou hrou,
- hraní narušuje sociální vztahy.

Nešpor (2011, s. 28) dodává nutnost odlišení patologického hráčství od:

- Hráčství a sázkařství – časté hraní pro pocit vzrušení nebo jako snaha vyhrát peníze. U těchto hráčů zůstává zachována schopnost sebeovládání, jsou tak schopni držet svou zálibu pod kontrolou.
- Nadměrného hráčství u manických pacientů – zde hovoříme o psychických poruchách.
- Hráčství u sociopatických osobností – u těchto jedinců se vyskytuje trvalá porucha sociálního chování, projevující se agresivními činy, nebo jinými negativními projevy ve vztahu k ostatním lidem.

Kromě samotného pojmu patologického hráčství musíme uvést i kvalitativní kritéria pro stanovení diagnózy psychopatologického hráčství, která Marhounová a Nešpor (1995, s. 86) popisují následovně:

1. Progresivita jako základní kritérium. Od prvotních časově od sebe vzdálených kontaktů hráče s hazardem, až po naprosté oddání se hrou. Ochota riskovat se neúměrně zvyšuje.
2. Nejsou respektovány meze přijatelných ztrát. Pokud hazardu propadne, půjčuje si peníze na další hru.
3. Impulzivita.
4. Ambivalence k penězům. Hráč je fixován na hru, nikoli na touhu po penězích.
5. Otázka dluhů a krádeží.
6. Mezi závislými je mnohem častější zastoupení mužů než žen.

Ve většině případů hráči tvrdí, že hrají kvůli výhře. Nedokážou si přiznat skutečnost, že hrají, protože jsou závislí. Zároveň nastupuje proces racionalizace, kdy sami svým tvrzením uvěří a závažnost problému si neuvědomují.

2.3 Faktory vzniku patologického hráčství

Pro vymezení spouštěčů hráčské závislosti musíme na faktory nahlížet komplexně, tj. z bio-psycho-sociálního pohledu. Faktory ovlivňující vznik a umožňující existenci hráčské závislosti mohou působit na jedince stimulačně či inhibičně. Jinými slovy, mohou posilovat samotné propuknutí hráčské závislosti a následně i její průběh. (Prunner, 2013, s. 86)

„Řada faktorů související se vznikem patologického hráčství je shodná se vznikem závislosti:

- Na biologické úrovni se zaměřujeme především na genetické predispozice, zvyšující pravděpodobnost vzniku patologického hráčství až o polovinu. Rizikovým faktorem je i pohlaví, kdy mezi ohroženější skupinu patří muži. U mužů se patologické hráčství vyskytuje přibližně třikrát až pětkrát častěji, než u žen. Určitý vliv má i přítomnost tělesných nemocí.
- Na psychologické úrovni sledujeme vlivy a projevy v duševním stavu jedince, přítomnost psychopatologie, vývojové krize a traumat během života.
- Sociální úroveň zohledňuje prostředí, v němž jedinec žije a kde navazuje sociální vazby (rodina, vrstevníci). Nesmíme zapomenout ani na sociálně-ekonomický statut jedince a jeho rodiny, který bývá u patologických hráčů klíčovým spouštěčem.“ (Vacek, 2014, s. 20)

Hroncová, Kraus a kol. (2006, s. 138) navíc doplňují mezi důležité sociální faktory i přítomnost různých forem hazardních her ve společnosti a agresivní reklamy, které prostřednictvím masmédií lákají ke snadnému získání větších finančních prostředků.

Hromadné sdělovací prostředky v důsledku rychlého technického pokroku zasahují do každodenního života lidí. Pokud si dříve chtěl hráč zahrát hazardní hru, musel navštívit některý z podniků s touto nabídkou služeb. Dnes stačí zapnout internet a máme před sebou rozsáhlou škálu odkazů nabízejících možnost hry online. Online hazard přináší hráčům anonymitu, jelikož mohou hrát v pohodlí domova a nikdo je u hry nevidí. Velkým problémem je možnost online bezhotovostních plateb, kdy hráči ztrácejí přehled o prosázených částkách a vklady do her jsou mnohem jednodušší než u běžných hazardních her v hernách.

V online hazardu stačí pouze kliknout na určené pole a další finanční prostředky jsou připraveny na hru.

2.4 Typy hazardních her

V posledních letech můžeme pozorovat obrovský technický rozvoj společnosti, promítající se do všech oblastí každodenního života. Svou dominanci ukazuje i na poli zábavy. Podniky specializující se výlučně na hazardní činnost (herny, kasina, sázkové kanceláře) dnes nemusíme dlouho hledat, jejich rozšíření se zejména po roce 1989 výrazně zvýšilo. Hazardní hry se dále vyskytují zpravidla v zařízeních, kde se konzumuje alkohol, čímž se zvyšuje riziko patologického hraní (např. hospody, bary, diskotéky). Pokrok zašel ještě dál a s nabídkou hazardní činnosti přišla i zařízení, kde bychom přítomnost hazardních her neočekávali (např. pošty, trafiky, obchody s potravinami).

Dnešní technicky vyspělá společnost vyžaduje stále nové druhy zábavy, na což prostředí hazardních her reaguje velmi pohotově a pružně. V současnosti nemusíme ani opustit domov, stačí si zapnout internet a máme k dispozici nepřehledný výběr činností s hazardní tematikou. V kapitole se blíže zaměříme na formy her dostupných na území České republiky.

Automaty

Automaty se dle Prunnera (2013, s. 50) rozdělují na „zábavné hrací přístroje“ a „výherní hrací přístroje“. Zábavné herní automaty přicházejí s nabídkou prodloužení zábavy po vložení stanoveného finančního obnosu. V tomto případě hráč přichází pouze o čas strávený hraním – hráč si kupuje čas. Osoby takto trávící čas nelze považovat za patologické hráče.

Nejrozšířenější a nejoblíbenější formou hazardní činnosti jsou hrací automaty. Nešpor (1999, s. 10) uvádí, že u výherních automatů zákazník platí za možnost výhry. Výherní automaty rozděluje na „lehké“ a „těžké“ podle výše finančního vkladu a velikosti obnovou v případě výhry. Vybraný způsob dělení nepředstavuje ideální formu vymezení. Hranice stanovující, kdy se již jedná o velký vklad nelze přesně vymežit. Zohledňují se socio-ekonomické situace jednotlivých hráčů.

Pavelka (2015, online) hovoří o novince mezi automaty s názvem VLT. Jedná se o nejmodernější online video-loterijní terminály (VLT) připojené k centrální síti, řídicí na dálku průběh hry. Minimální vklad do hry může být vyšší než u starších typů automatů, ale výhry šplhají až do milionů.

Kasina

Před rokem 1989 byla kasina k dispozici velmi úzkému okruhu lidí z vyšší společnosti. Dnes jsou přístupnější pro všechny sociální kategorie obyvatelstva starší 18 let. Kouzlo luxusních kasin je rizikové především pro mladší věkové kategorie. Mezi staršími hráči převažují osoby se společenským postavením, od kterých se návštěvy takových zařízení očekávají. (Prunner, 2013, s. 53)

Kasina, neboli lépe vypadající herny, jsou velmi nebezpečná. Velká výhra může v hráči rychle podnítit chorobný návyk. Naopak prohra většího obnosu peněz může vést k řadě problémů, úzkostným stavům a může skončit až u sebevražedných pokusů. (Hroncová, Kraus a kol., 2006, s. 137)

Kurzové sázky

Tento způsob investování financí do hry u nás zaznamenává v posledních letech velký boom. Kurzové sázky zahrnují rozsáhlou variabilitu nabízených sázkových možností. Dnešní doba umožňuje sázet na všechny sportovní a jiné společenské akce.

V minulosti bylo sázení spjata s dostihy, jakožto významnou společenskou událostí. Avšak i sázení na koně se může zvrhnout v patologické hraní. V současnosti je v České republice možné realizovat především sportovní sázky, bez nutnosti přímé účasti na utkání. Příležitost vsadit si nabízejí sázkové kanceláře, které však nepovažujeme za místo navazování společenských vztahů. K nejoblíbenějším sportům patří fotbal, hokej, basketbal či tenis. (Prunner, 2013, s. 55)

Karetní hry

V České republice jsou karetní hry oblíbeným zdrojem zábavy a způsobem trávení volného času. Ne každou karetní hru lze považovat za hazardní, ale jejich rozšíření je velké. Nešpor (1999, s. 11) Karetní hry jsou záležitostí nejen

dospělých, ale i dětí. Pokud do hry zavedeme prvek finanční výhry, stává se z nevinné hry rizikový nástroj pro vznik závislosti a patologického jednání.

Pavelka (2015, online) hovoří o kartách, jako zdroji hazardní hry, kdy výsledek nezávisí pouze na náhodě. Příkladem může být poker, jako jedna z celosvětově nejznámějších karetních her. Popularita pokeru v České republice strmě stoupá již od roku 2006.

Loterijní hry

Loterijní hry jsou rozsáhlou skupinou sázení prostřednictvím sázkových tiketů. U nás došlo k jejich rozvoji v době, kdy nebylo možné hrát na výherních automatech či navštěvovat kasina. Loterie má své zastoupení i v mediálním prostředí internetu, televizního a rozhlasového vysílání. Síla masmédií divákům nabízí celou škálu možností, jak si přivydělat prostřednictvím hádání číselných kombinací, odesílání výherních zpráv apod. Média přináší pohled na snadný život milionářů, kteří si jednou vsadili a stali se výherci pohádkových výher. Zjednodušeně lze říci, že masmédiá prodávají lidem iluze. (Prunner, 2013, s. 58) Mezi největší legální provozovatele loterie v České republice patří společnosti:

- SAZKA a.s.,
- CHANCE a.s.,
- FORTUNA GAME a.s.,
- SYNOT TIP a.s.,
- SLOT Group a.s. a řada dalších. (Ministerstvo financí České republiky, 2015, online)

Pro patologické hráčství je charakteristickým prvkem vidina výhry. Peníze nebo jiný druh hmotných statků hraje u motivace pro hraní významnou roli. Z výše uvedeného výčtu druhů hazardních her je zřejmé, že najít si cestu ke hře není nic obtížného. Prostředí masmédií nám může sloužit jako rádce při výběru herní aktivity.

Nešpor (2012, s. 10, online) právě výhru v důsledku hazardní činnosti chápe jako to nejhorší po hráče. Ať už se jedná o skutečnou výhru nebo jen sen o ni. Dle jeho zkušeností patologičtí hráči hovoří o tom, že jim závažnější

problémy začaly po zisku výhry. Může za to právě výhra, která vyvolává a aktivuje pocity bažení (craving), čili silnou touhu po hazardní hře.

Nejvyšší riziko z hlediska rozvoje problémového a patologického hráčství tvoří v České republice elektronická herní zařízení (tzv. EHZ). Hráči využívající EHZ představují největší skupinu patologických hráčů. V roce 2013 se jednalo o 83 % z celkového počtu léčených osob s diagnózou patologické hráčství. (Hazardní hraní v České republice a jeho dopady: Souhrn komplexní analýzy, 2014, s. 1 – 2)

2.5 Problémy související s hráčskou závislostí

Hráčská závislost s sebou přináší množství sekundárních problémů působících na fyzický, psychický i sociální stav jedince a osob v jeho blízkém okolí. Negativní důsledky spojené s hráčstvím mají přímou či nepřímou návaznost na jiné patologické jevy. Jedná se o začarovaný kruh, z něhož se vymanit bývá velmi obtížné. Patologické hráčství postihuje osoby různých sociálních vrstev a postavení.

Prunner (2013, s. 100) nabízí výčet sociálně patologických jevů podle členění do následujících skupin:

1. Hráčské poruchy – poruchy impulzivity, hráčské bludy ...
2. Rodinné dysfunkce a domácí násilí – rozpad manželství, dětské zneužívání a navazující problémy.
3. Hráčství mladistvých a nezletilých – jednou z nejohroženějších skupin jsou děti a mladiství. Touha zažít něco nového a nepoznaného působí jako past.
4. Alkoholové problémy a jiné drogové závislosti – patologické hráčství s sebou nese i riziko náchylnosti na užívání návykových látek ovlivňujících zdravý rozum a úsudek hráče.
5. Psychické poruchy a psychózy – u hráčů se častěji vyskytují těžké deprese, manio-depresivní psychózy, poruchy osobnosti, silné úzkostné stavy a těžké komplikace s neschopností udržet pozornost.
6. Sebevraždy, sebevražedné myšlenky a sebevražedné pokusy – hráčství může nabýt takové intenzity, že jedinec už nemá sílu nadále pokračovat a uchyluje se k sebevražedným myšlenkám.

7. Výrazné finanční problémy – přítomnost finančních prostředků je pro realizaci hry nezbytná. Příímý důsledek sázení vedoucí až k osobnímu bankrotu, ztrátě zaměstnání, sociálního zázemí a chudobě.
8. Kriminální chování – pornografie, prostituce, krádeže, distribuce drog, vydírání, vraždy apod. Podrobnější informace o propojení patologického hráčství a kriminality přináší následující kapitola (viz kapitola 3).

3 Patologické hráčství v kontextu páchání kriminality

Mezi hraním hazardních her a kriminalitou existují souvislosti, projevující se na sociální, komunitní i individuální rovině. Vztah kriminality a patologického hráčství vychází z potřeby neustálé přísunu finančních prostředků na realizaci hry. Na vztah patologického hráčství a kriminality upozorňuje odborná literatura a výzkumná šetření zaměřená na hráčství. „Zdrojem informací poskytující náhled na trestnou činnost ve spojitosti s hraním hazardních her na území České republiky jsou Evidenční systém statistik kriminality Policejního prezidia Policie České republiky, statistické přehledy Ministerstva spravedlnosti České republiky, Probační a mediační služby České republiky a dotazníková šetření mezi osobami ve výkonu trestu odnětí svobody. Výsledná data z výše uvedených institucí se však mohou lišit kvůli odlišné metodice shromažďování informací.“ (Mravčík et al., 2015, s. 97)

Přestože je nadměrné hráčství chápáno jako rizikový faktor pro páchání kriminality, nevyskytuje se v policejních statistikách jako motiv trestného činu, ani nejsou vedeny záznamy o přímém vztahu patologického hráčství a kriminality. (Posová, 2008, s. 16)

Vacek (2014, s. 19) uvádí, že k trestné činnosti se většina patologických hráčů uchyluje až v okamžiku, kdy již nemají přístup k jiným legálním zdrojům peněz a nemají z čeho splácet pohledávky vzniklé z hazardu. Převážná většina hráčů se nejprve uchyluje k odcizování věcí z domácností svých blízkých, až poté přichází na řadu ostatní zdroje zpeněžitelného majetku.

Mezi druhy kriminality spojené s patologickým hráčstvím, především u pokročilých stádií poruchy hráčské závislosti, se na prvních příčkách objevuje majetková kriminalita, krádeže, zpronevěra, podvody, neplacení výživného, případně násilná trestná činnost či homosexuální prostituce. (Nešpor, Csémy, 2005, s. 434)

Z dosažených výsledků výzkumného šetření Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogovou závislost vyplývá, že krádeží, zpronevěrou či loupeží řešilo své finanční problémy 33,2 %, 23,1 %, respektive 7,9 % hráčů před nástupem do léčebného zařízení. Kriminální jednání vyvolané nadměrným hraním hazardních her může vést až k uvěznění hráčů. S tímto modelem možného

důsledku se ztotožnilo a přímou souvislost s hazardem uvedlo více než 15 % vězňů v českých věznicích. (Vacek, 2014, s. 19 – 20)

Lze vymezit významný rozdíl mezi lidmi páchající trestnou činností z důvodu hraní hazardní hry a těmi, jejichž trestná činnost související s hazardem je pouze jednou z mnoha druhů rizikového chování, kterého se dopouštějí. První skupina reprezentuje možné důsledky patologického hráčství na jedince, který začal páchat trestnou činnost v době, kdy se u něho impulzivní porucha projevila. Druhá skupina souvisí s volbou vědomě se dopouštět trestné činnosti bez ohledu na to, zda se oddávají hazardní činnosti, nebo nikoliv. (The Ontario Problem Gambling Research Centre, 2013, s. 54)

Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti v souhrnné analýze popisuje typické schéma finančních ztrát a zadluženosti u patologických hráčů. Nejprve dochází k vyčerpání osobních finančních prostředků, následují rodinné úspory a majetek. Poté se hráč obrací k bankovním institucím a po vyčerpání i této možnosti využívá nabídek nebankovních subjektů. V krajním případě hráči začínají v důsledku absence finančních prostředků páchat trestnou činnost. (Hazardní hraní v České republice a jeho dopady: Souhrn komplexní analýzy, 2014, s. 3)

Posová (2008, s. 16) rozděluje specifickou skupinu pachatelů páchajících trestnou činností ve spojitosti s gamblerským do několika podskupin:

- 1) Osoby dopouštějící se trestné činnosti v přímé souvislosti s provozováním hazardních her. Řadíme sem neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry nebo provozování hracích automatů bez platné licence.
- 2) Hráči páchající trestnou činností v důsledku patologického hráčství.
- 3) Osoby zneužívající možnosti legálního způsobu podílení se na provozu hazardních her. Nejčastěji jde o krupiéry a ostatní zaměstnance heren, kasin a jiných provozoven. Trestná činnost zpravidla obnáší krácení zisku, zpronevěry, krádeže ...
- 4) Osoby zneužívající přítomnost návykové poruchy u jiných osob k vlastnímu zisku. Pácháním trestné činnosti na hráčích se dopouštějí lichvy, vydírání, krádeže, prostituci či pohlavního zneužívání.
- 5) Jedinci zaměřující se na trestnou činnost v souvislosti s majiteli nebo provozovateli kasin a heren. Tento druh protiprávního jednání je typický pro organizovanou kriminalitu spojenou s vydíráním.

4 Kriminalita na území regionu Ústí nad Orlicí

Z pohledu páčání trestné činnosti patří region Ústí nad Orlicí ke klidnější oblasti z hlediska republikového měřítká. Na území okresu je celkem osm obvodních oddělení Policie České republiky. Nachází se ve městech Česká Třebová, Choceň, Králíky, Lanškroun, Letohrad, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto a Žamberk. Všechna uvedená data týkající se kriminality na území regionu Ústí nad Orlicí pochází z těchto policejních oddělení.

4.1 Základní sociodemografické údaje

Region Ústí nad Orlicí leží ve východní části Pardubického kraje ve východních Čechách. Územní hranici tvoří s pěti sousedními okresy. Jmenovitě se jedná o Pardubice, Chrudim, Svitavy, Šumperk spadající do Olomouckého kraje a Rychnov nad Kněžnou patřící ke Královéhradeckému kraji. Severním cípem okres Ústí nad Orlicí kopíruje státní hranice s Polskem. Pardubický kraj tvoří čtyři okresy – Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí.

„Okres Ústí nad Orlicí svou výměrou zaujímá 1 267,4 km² (tj. 126 740 ha) půdy a představuje po Chrudimi druhý, rozlohou největší okres v Pardubickém kraji. S rozlohou 880,2 km² se na poslední místo, co do velikosti okresu, řadí Pardubice.“ (Statistická ročenka Pardubického kraje 2015, 2015, s. 174, online)

V okresu Ústí nad Orlicí je evidováno celkem 115 obcí, z nichž deset získalo statut města. Česká Třebová, Králíky, Lanškroun, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto a Žamberk představují obce s rozšířenou působností. Choceň, Jablonné nad Orlicí a Letohrad jsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a posledním jmenovaným městem v okrese je Brandýs nad Orlicí.

Počet obyvatel ve všech územních celcích okresu Ústí nad Orlicí v posledních letech klesá. „Hustota zalidnění se pohybuje okolo 109 obyvatel na km². Z hlediska zalidnění zaujímá, se svými 138 481 obyvateli (ke dni 31. 12. 2014), hned za Pardubicemi druhé místo. Následuje okres Svitavy a nejmenší počet obyvatel vykazuje okres Chrudim.“ (Statistická ročenka Pardubického kraje 2015, 2015, s. 44, online)

Tabulka č. 1: Počet obyvatel a výměra obcí regionu Ústí nad Orlicí

Název obce	Počet obyvatel k 1. 1. 2015			Výměra v ha
	Celkem	Muži	Ženy	
Česká Třebová	15 771	7 715	8 056	4 101,0
Choceň	8 794	4 320	4 474	2 169,6
Králíky	4 351	2 176	2 175	5 274,0
Lanškroun	10 083	4 802	5 281	2 065,6
Letohrad	6 303	3 101	3 202	2 354,5
Ústí nad Orlicí	14 322	6 981	7 341	3 636,7
Vysoké Mýto	12 419	6 087	6 332	4 202,6
Žamberk	6 059	3 011	3 048	1 690,9

Zdroj: Třídění dle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (III. stupeň) k 1. 1. 2015, 2015, online.

Podíl nezaměstnaných osob na okrese Ústí nad Orlicí vyjadřuje níže uvedená tabulka (viz tabulka č. 2). Nejvíce nezaměstnaných uvádí města Česká Třebová a Králíky, kde ukazatel podílu nezaměstnaných osob překračuje hranici 7 %. Naopak nejmenší nezaměstnanost, sahající pod 5 %, mají obce Choceň a Letohrad.

Tabulka č. 2: Věková struktura obyvatelstva v kontextu nezaměstnanosti v obcích regionu Ústí nad Orlicí

Název obce	Věková struktura obyvatelstva v kontextu nezaměstnanosti k 32. 12. 2014				Podíl nezaměstnaných osob (uchazeči o zaměstnání ve věku 15 – 64 let)
	Celkem	0 – 14 let	15 – 64 let	65+ let	
Česká Třebová	15 771	2 310	10 375	3 086	7,4
Choceň	8 794	1 353	5 666	1 775	4,6
Králíky	4 351	611	2 881	859	7,2
Lanškroun	10 083	1 470	6 658	1 955	5,1
Letohrad	6 303	970	4 256	1 077	4,8
Ústí nad Orlicí	14 322	2 108	9 314	2 900	5,7
Vysoké Mýto	12 419	1 985	8 303	2 131	4,9
Žamberk	6 059	931	4 051	1 077	6,8

Zdroj: Statistická ročenka Pardubického kraje 2015, 2015, s. 163, online.

4.2 Vymezení kriminality v oblasti regionu Ústí nad Orlicí

V jednotlivých městech regionu Ústí nad Orlicí se nachází rizikové oblasti mající vliv na množství páchané kriminality. Pro vznik trestné činnosti jsou za problémové chápána místa v okolí hlavních dopravních spojnic. Městem Vysoké Mýto prochází silnice I/35, představující přímý tah na Ostravu. V České Třebové se nachází důležitý železniční uzel, spojující tři hlavní trasy: Prahu, Brno a Ostravu. Českou Třebovou a Ústí nad Orlicí protíná silnice I/14, vedoucí až na sever Čech do Liberce. Významná je i silnice I/11 z Náchoda do Ostravy, která skrz region Ústí nad Orlicí kříží města Žamberk a Jablonné nad Orlicí.

Z pohledu majetkové kriminality a krádeží jsou za ohrožené oblasti chápány především sociálně vyloučené lokality, vyznačující se vysokou mírou kriminálního chování. V regionu se problematické lokality nacházející v Ústí nad Orlicí, České Třebové a Vysokém Mýtě. Obvod Králíky je oproti jiným částem regionu specifický díky své poloze. Územní oblast Králíky leží při hranicích s Polskem, což v souvislosti s kriminalitou přináší znesnadnění identifikace pachatelů trestných činů.

Objasněnost trestných činů registrovaných v roce 2015 se v průměru pohybuje okolo 60 %. Nejlepší výsledky mají města Žamberk a Letohrad, které jsou považovány za dlouhodobě nejklidnější části regionu Ústí nad Orlicí.

Tabulka č. 3: Celková kriminalita v regionu Ústí nad Orlicí

Název obce	Celková kriminalita za období 1. 1. 2015 – 31. 12. 2015 v okrese Ústí nad Orlicí		
	Zjištěno	Objasněno	Objasněno v %
Celkem	1 423	882	61,98
Česká Třebová	244	134	54,92
Choceň	128	81	63,28
Králíky	122	78	63,93
Lanškroun	209	121	57,89
Letohrad	109	73	66,97
Ústí nad Orlicí	255	166	65,10
Vysoké Mýto	226	139	61,50
Žamberk	130	90	69,23

Zdroj: Vilímková, Interní dokument, 2016.

4.3 Pojetí problematiky kriminality ve vztahu k patologickému hráčství v regionu Ústí nad Orlicí

V problematice souvislosti hazardu a kriminality region Ústí nad Orlicí nemá zpracovanou žádnou koncepci zamezující rozvoj obou sociálně patologických jevů. V dokumentech zabývajících se koncepcí prevence kriminality, zpracovanou městy regionu, se neobjevují žádná možná řešení problematiky. Pokud dokumenty obsahovaly pojem gamblerství, tak pouze ve výčtu negativních jevů, které musíme pomocí preventivních programů eliminovat na minimum.

Na území města Ústí nad Orlicí proběhlo v druhé polovině roku 2014 místní referendum o regulaci hazardu s cílem omezit množství heren na minimum. Pro malou účast hlasujících skončilo referendum neúspěchem, respektive nebylo platné. „Omezení však proběhla v rámci vydávání licencí na provozování herních zařízení, která již nebude zařízením dále prodlužovat.“ (ČT24, 2014, online)

Města se snaží regulovat hazard pomocí časových omezení, kdy smí být otevřena zařízení s výherními automaty. V současnosti už řada měst, jako např. Králupy a Lanškroun, vydala vyhlášky nařizující minimální až nulovou toleranci hazardu, ve snaze regulovat množství nonstop zařízení a heren. Podobných omezení se dočkala i další města regionu.

Otázkou zůstává, jestli města budou na nulové toleranci trvat a dohlížet na řádné dodržování zákazu. Finanční zisk ze sázkových her, loterií a jiných podobných aktivit přispívá významnou částkou do obecních rozpočtů. Tyto peníze jsou pak dále využívány na rozvoj města a kulturního vyžití. Břímě rozhodnutí leží na jednotlivých městech, zda se rozhodnou pro finance, nebo pro bezpečí spoluobčanů a snížení trestné činnosti.

5 Výzkum vztahu kriminality a patologického hráčství

Následující část práce je zaměřena na výzkumné šetření pro potřeby objasnění aktuálního stavu kriminality páchané v důsledku vzniku patologického hráčství. V kapitole bude nejprve vymezen výzkumný problém, výzkumný cíl a na základě předvýzkumu budou stanoveny hypotézy. Po tvorbě hypotéz dojde k představení použité výzkumné metody a představení cílové skupiny oslovené pro účely výzkumného šetření. Následující část kapitoly je věnována samotným výsledkům dotazníkového šetření a potřebným náležitostem shrnující získaná data pro účely výzkumu.

5.1 Projekt výzkumu

Stanovení výzkumného cíle a hypotéz

Pro výzkumné šetření bakalářské práce byl zformulován následující výzkumný problém: „Existuje vzájemné ovlivnění mezi patologickým hráčstvím a páchanou kriminalitou v regionu Ústí nad Orlicí?“

Cílem empirické části bakalářské práce je nalézt vztah patologického hráčství a páchané kriminality v regionu Ústí nad Orlicí a přehledně shrnout názory týkající se regulace hazardu. V závislosti na zvolený cíl byl sestaven následující výzkumný problém.

Ke splnění stanoveného cíle je nutné stanovit vhodné hypotézy. Při tvorbě hypotéz byly využity poznatky z dostupných zdrojů informací v elektronické i knižní podobě. Formulaci hypotéz předcházela předvýzkum formou dotazníkového šetření na malém souboru osob. Pro potřeby předvýzkumu bylo osloveno 10 respondentů z řad příslušníků Policie České republiky, kterým byl dotazník předložen k vyplnění. Na základě výsledků předvýzkumu (viz příloha B) došlo ke stanovení následujících pěti hypotéz:

- H1:** Všichni dotazovaní policisté vnímají hráčství jako jeden z faktorů pro vznik kriminality.
- H2:** Patologičtí hráči páchají především majetkovou trestnou činnost.
- H3:** Patologickým hráčstvím ve vztahu s kriminalitou jsou více postiženy oblasti větších obcí regionu nad 2 000 obyvatel, než menší obce do 2 000 obyvatel.

- H4:** Regulace hazardu přispěje ke snížení kriminality v regionu Ústí nad Orlicí.
- H5:** Minimálně 70 % dotazovaných policistů shledává prevenci kriminality v oblasti patologického hráčství jako nedostatečnou.

Metoda výzkumného šetření

Pro výzkumné šetření byla zvolena kvantitativní metoda sběru dat v podobě nestandardizovaného anonymního dotazníku. „Dotazník představuje nejčastěji využívanou výzkumnou metodu zkoumání. Jedná se o písemné kladení otázek a získávání písemných odpovědí. Tento způsob shromažďování informací je vhodný především při velkém počtu respondentů.“ (Gavora, 2010, s. 121)

Dotazník obsahuje celkem 10 otázek (9 uzavřených a 1 polouzavřenou), formulovaných co nejpřesněji, aby nedošlo k chybné interpretaci. Pro ověření srozumitelnosti otázek posloužil i realizovaný předvýzkum, při němž nedošlo k vynechání ani jedné z otázek. Z tohoto důvodu lze usuzovat, že položené otázky byly pochopeny. Vyhodnocená data z dotazníků jsou zpracována do podoby tabulek v následujících podkapitolách. Souhrn výsledků dotazníkového šetření je zaznamenán do tabulek zelené barvy a červené tabulky představují otázky využití pro verifikaci jednotlivých hypotéz.

Cílová skupina výzkumného šetření

Vzhledem k charakteru zvolené problematiky bakalářské práce a její specifikace na konkrétní lokalitu, byli osloveni pro vyplnění dotazníků příslušníci Policie České republiky a obecní (městské) policie působící na území regionu Ústí nad Orlicí. Široká veřejnost byla z výzkumného šetření vyloučena z důvodu nedostačující kompetence, potřebné k řešení zvoleného tématu.

Důležitým kritériem při tvorbě dotazníků bylo zachování anonymity oslovených respondentů. Z tohoto důvodu nebyly požadovány informace týkající se pohlaví, věku či konkretizace místa a oddělení výkonu služby. Distribuce dotazníků probíhala formou osobního předání buď autorkou bakalářské práce, nebo prostřednictvím pověřené osoby.

5.2 Prezentace výsledků výzkumného šetření

Pro účely výzkumného šetření bylo osobně předáno celkem 120 dotazníků. Návratnost činila 85%, tj. **pro potřeby výzkumu bylo využito výsledků od 102 respondentů**. V tomto počtu jsou zahrnuty i odpovědi získané během předvýzkumu.

První dvě otázky dotazníkového šetření byly zaměřeny na rozdělení respondentů z hlediska služebního zařazení a délky služebního poměru u Policie České republiky či obecní (městské) policie. Zjištěné údaje jsou zaznamenány v následujících dvou tabulkách.

Otázka č. 1 „*Služební zařazení*“

Tabulka č. 4: Vyhodnocení otázky č. 1

	Celkem	Procenta
Policie České republiky	85	83,33 %
Obecní (městská) policie	17	16,67 %

Výzkumného šetření se účastnilo celkem 85 příslušníků Policie České republiky a 17 příslušníků obecní (městské) policie.

Otázka č. 2: „*Délka služebního poměru*“

Tabulka č. 5: Vyhodnocení otázky č. 2

	Celkem	Procenta
0 – 5 let	10	9,80 %
6 – 15 let	33	32,35 %
16 – 25 let	44	43,14 %
26 let a více	15	14,71 %

Z tabulky č. 5 vyplývá, že největší počet respondentů tvořili příslušníci s délkou služebního poměru 16 – 25 let (43,14 %) a nejméně bylo služebně nejmladších příslušníků (9,80 %).

Otázka č. 3: „*Domníváte se, že existuje vztah mezi patologickým hráčstvím a kriminalitou?*“

Tabulka č. 6: Vyhodnocení otázky č. 3

	Celkem	Procenta
Ano	102	100 %
Ne	0	0 %
Nevím	0	0 %

Na otázku č. 3 odpovědělo shodně všech 102 respondentů. Všichni dotazovaní příslušníci Policie České republiky a obecní (městské) policie se jednohlasně shodli na existenci vztahu těchto dvou negativních jevů.

Otázka č. 4: „*Jaký druh trestné činnosti, dle Vašeho názoru, nejčastěji páchají patologičtí hráči?*“

Tabulka č. 7: Vyhodnocení otázky č. 4

Trestná činnost	Celkem
Násilná	80
Majetková	102
Mravnostní	0
Hospodářská	0
Spojená s užíváním omamných a psychotropních látek	93
Jiná ...	0

U otázky č. 4 bylo možné označit více možností. Ze získaných údajů vyplývá, že všichni respondenti vnímají majetkovou trestnou činnost jako charakteristický druh trestné činnosti patologických hráčů. Druhou nejfrekventovanější odpovědí byla trestná činnost spojená s užíváním omamných a psychotropních látek a v poslední řadě protizákonné chování v důsledku násilného jednání. Ostatní možné odpovědi zůstaly bez jediného hlasu.

Otázka č. 5: „Vnímáte vztah patologického hráčství a kriminality jako větší problém v obcích nad 2 000 obyvatel, než v menších obcích do 2 000 obyvatel?“

Tabulka č. 8: Vyhodnocení otázky č. 5

	Celkem	Procenta
Ano	61	59,80 %
Ne	40	39,22 %
Nevím	1	0,98 %

Nadpoloviční většina (tj. 61 respondentů) vnímá vztah patologického hráčství a kriminality jako závažnější problém ve větších obcích nad 2 000 obyvatel. Nelze opomenout celkem 40 respondentů, kteří neshledávají větší obce nad 2 000 obyvatel podstatně rizikovější, než menší obce do 2 000 obyvatel.

Otázka č. 6: „Má omezení počtu zařízení provozující hazardní činnost vliv na snížení kriminality?“

Tabulka č. 9: Vyhodnocení otázky č. 6

	Celkem	Procenta
Ano	100	98,04 %
Ne	0	0 %
Nevím	2	1,96 %

Výsledná čísla u otázky č. 6 nejsou nijak překvapivá. Celkem 100 respondentů shledává souvislost mezi omezením počtu zařízení provozující hazardní činnost vliv na snížení kriminality. Již z dostupné literatury vyplývá, že tato souvislost je více než zřejmá.

Otázka č. 7: „*Máte osobní zkušenost s osobou patologického hráče, v souvislosti s pácháním trestné činnosti?*“

Tabulka č. 10: Vyhodnocení otázky č. 7

	Celkem	Procenta
Ano, již jsem měl/a osobní zkušenost	97	95,1 %
Ne, zatím jsem neměl/a osobní zkušenost	5	4,9 %

Při pohledu na tabulku č. 10 vidíme, že trestná činnost u patologických hráčů není výjimečným jevem. Přes 95 % respondentů mělo osobní zkušenost s touto situací.

Otázka č. 8: „*Omezení hazardu v rámci místních vyhlášek v regionu Ústí nad Orlicí vnímáte jako ...*“

Tabulka č. 11: Vyhodnocení otázky č. 8

	Celkem	Procenta
Dostačující	0	0 %
Spíše dostačující	9	8,82 %
Spíše nedostačující	55	53,92 %
Nedostačující	38	37,25 %

Nadpoloviční většina dotazovaných osob vnímá omezení hazardu v rámci místních vyhlášek jako spíše nedostačující. Ze získaného výsledku lze usuzovat, že byly již podniknuty kroky směřující k eliminaci hazardu na území regionu Ústí nad Orlicí, ale zatím nedosahují potřebných výsledků. S tím souvisí počet

38 respondentů, kteří situaci hodnotí jako nedostačující a na opačnou stranu 9 respondentů jako spíše dostačující.

Otázka č. 9: *„Žádné policejní statistiky neuvádějí kriminalitu ve vztahu k patologickému hráčství. Myslíte si, že by případná evidence byla pro činnost policejních složek a prevenci kriminality přínosná?“*

Tabulka č. 12: Vyhodnocení otázky č. 9

	Celkem	Procenta
Ano	67	65,69 %
Ne	15	14,70 %
Nevím	20	19,61 %

Ze získaných dat je zřejmé, že by většina respondentů uvítala evidenci statistik kriminality ve vztahu k patologickému hráčství. Nejméně respondentů nevidí nutnost tvorby statistik tohoto druhu. A necelých 20 % (tj. 20 respondentů) na tuto otázku nezná odpověď. Lze usuzovat, že vznik statistiky by měl význam pro činnost policejních složek a mohl být nápomocný při preventivní činnosti.

Otázka č. 10: *„Prevenci kriminality v regionu Ústí nad Orlicí v oblasti patologického hráčství vnímáte jako ...“*

Tabulka č. 13: Vyhodnocení otázky č. 10

	Celkem	Procenta
Dostačující	0	0 %
Spíše dostačující	0	0 %
Spíše nedostačující	40	39,22 %
Nedostačující	62	60,78 %

Na poslední otázku dotazníkového šetření zjišťující hodnocení prevence kriminality v oblasti patologického hráčství nejvíce odpovědí znělo nedostačující,

případně spíše nedostačující. Žádný z oslovených příslušníků policejních složek nevnímá prevenci jako vyhovující. Vzhledem k výsledkům u otázky č. 7 se jedná o znepokojivé zjištění.

5.3 Verifikace stanovených hypotéz

H1: Všichni dotazovaní policisté vnímají hráčství jako jeden z faktorů pro vznik kriminality.

Hypotézu H1 ověřují otázky č. 3 a č. 7 dotazníkového šetření (viz tabulka č. 14). Na otázku č. 3 odpovědělo všech 100 % respondentů kladně. Všichni oslovení příslušníci policejních složek vnímá souvislost mezi patologickým hráčstvím a kriminalitou. Otázka č. 7 slouží jako doplňující hodnota, při níž 95,1 % respondentů mělo osobní zkušenost s osobou patologického hráče v kontextu páčání kriminality a pouhých 4,9 % nikoliv. Výsledky otázky č. 7 jsou tímto chápány jako objektivní ukazatel vztahu patologického hráčství a kriminality. **Hypotéza H1 byla potvrzena.**

Tabulka č. 14: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H1

Otázka	Odpověď	Celkem	Procenta
Otázka č. 3	Ano	102	100 %
	Ne	0	0 %
	Nevím	0	0 %
Otázka č. 7	Ano, již jsem měl/a osobní zkušenost	97	95,1 %
	Ne, zatím jsem neměl/a osobní zkušenost	5	4,9 %

H2: Patologičtí hráči páčají především majetkovou trestnou činnost.

K druhé hypotéze H2 se vztahuje otázka č. 4 (viz tabulka č. 15). Ze zjištěných údajů vyplývá, že všech 102 respondentů označilo majetkovou trestnou činnost za nejčastější druh protizákonného jednání. Celkem 93 respondentů uvedlo trestnou činnost spojenou s užíváním omamných a psychotropních látek a 80 respondentů násilnou trestnou činnost. **Hypotéza H2 byla potvrzena.**

Tabulka č. 15: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H2

Otázka	Odpověď	Celkem
Otázka č. 4	Násilná	80
	Majetková	102
	Mravnostní	0
	Hospodářská	0
	Spojená s užíváním omamných a psychotropních látek	93
	Jiná ...	0

H3: Patologickým hráčstvím ve vztahu s kriminalitou jsou více postiženy oblasti větších obcí regionu nad 2 000 obyvatel, než menší obce do 2 000 obyvatel.

Otázka č. 5 slouží k vyhodnocení hypotézy H3 (viz tabulka č. 16). Předmětem zájmu bylo zjistit, zda jsou patologickým hráčstvím více postiženy oblasti větších obcí regionu nad 2 000 obyvatel, než menší obce do 2 000 obyvatel. Potvrzení, či vyvrácení hypotézy H3 přispěje k zorientování aktuální situace v regionu na poli kriminality a patologického hráčství. Na otázku kladně odpovědělo 59,80 % dotazovaných. 39,22 % s tvrzením nesouhlasilo a jediný člověk neznal na otázku odpověď. Z výsledků je zřejmé, že většina příslušníků policejních složek vnímá vztah patologického hráčství a kriminality jako závaznější problém v obcích nad 2 000 obyvatel. **Hypotéza H3 byla potvrzena.**

Tabulka č. 16: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H3

Otázka	Odpověď	Celkem	Procenta
Otázka č. 5	Ano	61	59,80 %
	Ne	40	39,22 %
	Nevím	1	0,98 %

H4: Regulace hazardu přispěje ke snížení kriminality v regionu Ústí nad Orlicí.

Stanovení hypotézy H4 se opírá o formulaci otázek č. 6 a č. 8 (viz tabulka č. 17). Otázka č. 6 zjišťovala, zda má regulace zařízení provozující hazardní činnost vliv na snížení páchané kriminality. 98,04 % dotazovaných vnímá souvislost mezi zjišťovanými údaji. Nikdo si nemyslí, že by se nejednalo o přímý vztah a dva respondenti neznali odpověď na položenou otázku. Otázka č. 8 představovala sondu mezi názory, jak příslušníci Policie České republiky a obecní (městské) policie vnímají omezení hazardu v rámci místních vyhlášek v regionu Ústí nad Orlicí. Nikdo z dotazovaných nehodnotí situaci jako dostačující, 8,82 % ji shledává spíše dostačující. 53,92 % se přiklání k názoru, že regulace hazardu představuje spíše nedostačujících výsledků a 37,25 % vnímá místní vyhlášky jako nedostačující pro úspěšnou eliminaci hazardu v regionu. Z dosažených výsledků dotazníkového šetření je zřejmé, že regulace hazardu přispívá ke snížení kriminality. Podniknutá opatření na území regionu Ústí nad Orlicí jsou v současnosti chápána neuspokojivě. **Hypotéza H4 byla potvrzena.**

Tabulka č. 17: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H4

Otázka	Odpověď	Celkem	Procenta
Otázka č. 6	Ano	100	98,04 %
	Ne	0	0 %
	Nevím	2	1,96 %
Otázka č. 8	Dostačující	0	0 %
	Spíše dostačující	9	8,82 %
	Spíše nedostačující	55	53,92 %
	Nedostačující	38	37,25 %

H5: Minimálně 70 % dotazovaných policistů shledává prevenci kriminality v oblasti patologického hráčství jako nedostatečnou.

Poslední hypotéza H5 vychází z otázek č. 9 a č. 10 (viz tabulku č. 18). Otázka č. 9 měla charakter doplňující otázky vzhledem k vytvořené hypotéze H5. Jejím cílem bylo zjistit názory respondentů na potřebnost vytvoření evidence obsahující data o páchané kriminalitě ve vztahu k patologickému hráčství pro činnost policejních složek a tvorbě preventivních opatření. 65,69 % respondentů by si umělo představit využitelnost těchto statistických údajů. 14,70 % zaujímá negativní postoj k potřebnosti zjišťování těchto dat a 19,61 % respondentů nemá názor k dané problematice.

Předmětem otázky č. 10 zaměřené na prevenci kriminality bylo zjistit, jak respondenti vnímají její působení v regionu Ústí nad Orlicí. Nikdo z dotazovaných nevnímá prevenci kriminality v oblasti patologického hráčství jako dostačující, resp. spíše dostačující. Největší počet respondentů, tj. 60,78 % se shoduje, že prevence kriminality je nedostačující a 39,22 % se přiklání ke stanovisku spíše nedostačující. Předpokládané hodnoty odpovědí se dle stanovené hypotézy H5 nepotvrdily. **Hypotéza H5 byla vyvrácena.**

Tabulka č. 18: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H5

Otázka	Odpověď	Celkem	Procenta
Otázka č. 9	Ano	67	65,69 %
	Ne	15	14,70 %
	Nevím	20	19,61 %
Otázka č. 10	Dostačující	0	0 %
	Spíše dostačující	0	0 %
	Spíše nedostačující	40	39,22 %
	Nedostačující	62	60,78 %

Závěr

Kriminalita související s hazardní činností a možným vznikem patologického hráčství představuje problém nejen v regionu Ústí nad Orlicí, ale i na celém území České republiky. V důsledku rychle se šířícího technického vývoje došlo k rozvoji nabízených aktivit i v oblasti hazardního průmyslu. Člověk je od přírody tvorem zvědavým a nezdědka odolá novým formám zábavy, která může na první pohled působit zcela nevinně. Řeč je o výherních automatech, loteriích a jiných druzích hazardních her. Z prostudované literatury vyplývá, že cesta od občasného uvolnění u hazardní hry může lehce přerůst až v závislostní jednání. V návaznosti na vznik nutkové potřeby vracet se k hazardní hře se zvyšuje pravděpodobnost přidružení dalších negativních doprovodných jevů. Například zhoršení zdravotního stavu, narušení společenských vazeb či ztráta ekonomické stability. Zhoršující ekonomická situace způsobená vkladem financí potřebných pro realizaci hry vede k jednání překračující hranice zákona.

Tato bakalářská práce se věnovala páchané kriminalitě v regionu Ústí nad Orlicí se zaměřením na patologické hráčství. Teoretická část měla posloužit jako přehled základní terminologie a souhrn dostupných informací o kriminalitě i patologickém hráčství.

Po studiu nabízené literatury zabývající se propojením obou negativních jevů (viz kapitola 3) nebylo na výběr z široké škály pramenů. Jednotlivé problematiky jsou prozkoumány podrobně, avšak vzájemným vztahem těchto jevů se mnoho autorů ve svých publikacích buď zcela nevěnuje pozornost, nebo pouze okrajově.

V závěrečné kapitole teoretické části bakalářské práce došlo k představení zkoumané lokality regionu Ústí nad Orlicí. Po prezentaci základních sociodemografických údajů následoval pohled na aktuální situaci kriminality ve zvolené oblasti. Charakteristiku zvolené oblasti uzavíralo pojetí problematiky kriminality ve vztahu k patologickému hráčství a jejich případné kroky v regulaci hazardu.

Empirická část si kladla za cíl, prostřednictvím výzkumného šetření, nalézt vztah mezi patologickým hráčstvím a páchanou kriminalitou v regionu Ústí nad Orlicí. Pro sběr dat byl vytvořen dotazník obsahující celkem 10 otázek. Pro účely výzkumného šetření bylo vyhotoveno a předáno celkem 120 dotazníků.

Návratnost činila 85%, tj. pro potřeby výzkumu bylo využito výsledků od 102 respondentů. Výzkumný vzorek se skládal z příslušníků Policie České republiky a obecní (městské) policie vykonávajících svou funkci na území regionu Ústí nad Orlicí. Oslovenou skupinu respondentů vnímám jako kompetentní osoby pro zodpovězení otázek objasňující vztah a vzájemný vliv kriminality a patologického hráčství.

Ze zjištěných údajů o problematice byly získány potřebné informace pro zodpovězení výzkumného problému, který byl definován následovně: „Existuje vzájemné ovlivnění mezi patologickým hráčstvím a páchanou kriminalitou v regionu Ústí nad Orlicí?“ Prostřednictvím odpovědí od příslušníků Policie České republiky a obecní (městské) policie působící v regionu Ústí nad Orlicí došlo k závěru, že můžeme hovořit o vzájemném ovlivnění mezi existencí patologických hráčů a vybraných forem páchané kriminality ve vymezené oblasti. Za typické druhy protiprávního jednání páchaných touto skupinou obyvatel můžeme označit trestnou činnost majetkovou, násilnou a související s užíváním omamných a psychotropních látek.

V otázkách regulace hazardu bylo zaznamenáno, že respondenti vnímají souvislost mezi počtem heren či jiných provozoven nabízející hazardní činnost a množstvím páchané kriminality v regionu. Alarmující zjištění v oblasti nedostačujících opatření v rámci regulace hazardu prostřednictvím místních vyhlášek, lze vnímat jako klíčový krok při vytváření preventivních opatření, která se v současnosti neshledávají s uspokojivými názory na jejich působení.

Za klíčové poznatky bakalářské práce vnímám potřebnost doplnění teoretických poznatků do odborné literatury o patologickém hráčství v kontextu kriminality na území České republiky. Zároveň shledávám absenci podrobných preventivních kroků při regulaci hazardu eliminující množství patologických hráčství ve společnosti.

Seznam literatury a použitých zdrojů

ČT24. Během pěti let z Ústí nad Orlicí zmizí vyherní automaty. In: *Česká televize*. [online]. 2014 [cit. 2015-12-30]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1004506-behem-peti-let-z-usti-nad-orlici-zmizi-vyherni-automaty>

FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie: analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 218 s. ISBN 978-80-247-2781-3.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Brno: Paido, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.

GRIVNA, Tomáš, SCHEINOST, Miroslav a ZOUBKOVÁ, Ivana a kol. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 536 s. ISBN 978-80-7478-614-3.

HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. Třetí, aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015. 774 s. ISBN 978-80-262-0873-0.

Hazardní hraní v České republice a jeho dopady: Souhrn komplexní analýzy. *Zaostřeno na drogy: Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2014, roč. 12, č. 6, 20 s. ISSN 1214-1089. Dostupné také z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/4555/542/1406_Zaostreno_Hazardni_hrani_v_CR_a_jeho_dopady.pdf.

HRONCOVÁ, Jolana a KRAUS, Blahoslav a kol. *Sociálna patológia pre sociálnych pracovníkov a pedagógov*. 1.vyd., Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2006. 251 s. ISBN 80-8083-223-4.

KOMENDA, Antonín. *Sociální deviace: historická východiska a základní teoretické přístupy*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999. 313 s. ISBN 80-244-0019-7.

KRAUS, Blahoslav. *Sociální deviace v transformaci společnosti*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. 210 s. ISBN 978-80-7435-575-2.

KRAUS, Blahoslav. *Společnost, rodina a sociální deviace*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 157 s. ISBN 978-80-7435-411-3.

MAREŠOVÁ, Alena. Sociálně patologické jevy. *Trestněprávní revue*. Praha: C. H. Beck, 2010, roč. 9, č. 2, s. 52 – 57. ISSN 1213-5313.

MARHOUNOVÁ, Jana a NEŠPOR, Karel. *Alkoholici, fetišáci a gambleři*. Vyd. 1. Praha: Empatie, 1995. 110 s. ISBN 80-901618-9-8.

Ministerstvo financí České republiky. *Seznam provozovatelů loterií a sázkových her – platný ke dni 1. 12. 2015* [online]. 2015 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/loterie-a-sazkove-hry/seznam-provozovatelu/2015/seznam-provozovatelu-loterii-a-sazkovych-23328>.

MKN-10. *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů*. [online]. 2015 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/cz/mkn/index.html>.

MRAVČÍK, Viktor, ROUS, Zdeněk, TION LEŠTINOVÁ, Zuzana, DRBOHLAVOVÁ, Barbora, CHOMYNOVÁ, Pavla, GROHMANNOVÁ, Kateřina, JANÍKOVÁ, Barbara a VLACH, Tomáš. *Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2014*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015. 146 s. ISBN 978-80-7440-134-3. Dostupné také z: http://www.drogy-info.cz/data/obj_files/10193/695/VZhazard2014_fin.pdf.

NEŠPOR, Karel. *Jak poznat a překonat problém s hazardní hrou: příručka pro ty, kdo mají problém s hazardní hrou, kdo chtějí takovým lidem pomáhat, kdo chtějí problémům s hazardní hrou předcházet*. 2., rozš. vyd. Praha: Sportpropag pro Ministerstvo zdravotnictví ČR, 1999. 104 s. ISBN 80-260-3875-4.

NEŠPOR, Karel a kol. *Jak překonat hazard: prevence, krátká intervence a léčba*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 159 s. ISBN 978-80-262-0009-3.

NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. Vyd. 4., aktualiz. Praha: Portál, 2011. 173 s. ISBN 978-80-7367-908-8.

NEŠPOR, Karel. *Už jsem prohrál dost*. [online]. Vyd. 2., 2012. 97 s. [cit. 2015-11-23]. Dostupné z: <http://www.drnespor.eu/addictcz.html>.

NEŠPOR, Karel a CSÉMY, Ladislav. Kolik je v České republice patologických hráčů? *Česká a slovenská psychiatrie: časopis Psychiatrické společnosti*. Praha: Česká lékařská společnost J. E. Purkyně, 2005, roč. 101, č. 8, s. 433 – 435. ISSN 1212-0383.

NOVOTNÝ, Oto, ZAPLETAL, Josef a kol. *Kriminologie*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2008. 527 s. ISBN 978-80-7357-377-5.

ONDREJKOVIČ, Peter et al. *Sociálna patológia*. Bratislava: Veda, 2000. 270 s. ISBN 80-224-0616-3.

PAVELKA, Jindřich. *Hazardní hry*. [online]. © 2007 – 2015 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: <http://www.hazardni-hry.eu/>.

POSOVÁ, Jana. Patologické hráčství – Gambling II. *Bulletin Národní protidrogové centrály*. Praha: Národní protidrogová centrála ÚOOZ S KP P ČR, 2008, roč. 14, č. 4, s. 16 – 19. ISSN 1211-8834.

PRUNNER, Pavel. *Gamblerství aneb Ztráta svobody*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 360 s. ISBN 978-80-7380-452-7.

SOCHŮREK, Jan. *Nástin vybraných problémů viktimologie*. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita, 2003. 81 s. ISBN 80-7083-745-4.

Statistická ročenka Pardubického kraje 2015. In: *Český statistický úřad* [online]. 2015. 231 s. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20548727/33009215.pdf/262948e9-53e9-4d98-aa39-cae57f8fd451?version=1.9>.

THE ONTARIO PROBLEM GAMBLING RESEARCH CENTRE. *Koncepční rámec škodlivého hráčství: projekt mezinárodní spolupráce financovaný Centrem pro výzkum problémového hráčství v Ontariu*. 1. vyd. v jazyce českém. Praha: Úřad vlády České republiky, 2013. 90 s. ISBN 978-80-7440-084-1.

Třídění dle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (III. stupeň) k 1. 1. 2015. In: *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xo/obce_pardubickeho_kraje_aktualni_pocet_obyvatele_a_vymera.

VACEK, Jaroslav. Hráčská náruživost. *Československá psychiatrie: časopis Československé psychiatrické společnosti*. Praha: Státní zdravotní nakladatelství, 1992, roč. 88, č. 3/4, s. 168 – 178. ISSN 0069-2336.

VACEK, Jaroslav. *Identifikace a řešení rizik spojených s hraním hazardních her: příručka pro obce a jejich zastupitele*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2014. 68 s. ISBN 978-80-7440-102-2.

VILÍMKOVÁ, Lenka. Tisková mluvčí Policie ČR, Územní odbor Ústí nad Orlicí. Interní dokument. Ústí nad Orlicí, 28. 1. 2016.

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů. In: *Portál veřejné správy* [online]. 2016 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=38546&nr=202~2F1990&rpp=15#local-content>.

ZAPLETAL, Josef a kol. *Kriminologie*. 3., upr. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1998. 128 s. ISBN 80-85981-87-4.

ZOUBKOVÁ, Ivana a MOULISOVÁ, Marcela. *Kriminologie a prevence kriminality*. Vyd. 1. Praha: Armex, 2004. 146 s. ISBN 80-86795-05-5.

ZOUBKOVÁ, Ivana et al. *Kriminologický slovník*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 251 s. ISBN 978-80-7380-312-4.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Počet obyvatel a výměra obcí regionu Ústí nad Orlicí	31
Tabulka č. 2: Věková struktura obyvatelstva v kontextu nezaměstnanosti v obcích regionu Ústí nad Orlicí	31
Tabulka č. 3: Celková kriminalita v regionu Ústí nad Orlicí.....	32
Tabulka č. 4: Vyhodnocení otázky č. 1	36
Tabulka č. 5: Vyhodnocení otázky č. 2	36
Tabulka č. 6: Vyhodnocení otázky č. 3	37
Tabulka č. 7: Vyhodnocení otázky č. 4	37
Tabulka č. 8: Vyhodnocení otázky č. 5	38
Tabulka č. 9: Vyhodnocení otázky č. 6	38
Tabulka č. 10: Vyhodnocení otázky č. 7	39
Tabulka č. 11: Vyhodnocení otázky č. 8	39
Tabulka č. 12: Vyhodnocení otázky č. 9	40
Tabulka č. 13: Vyhodnocení otázky č. 10	40
Tabulka č. 14: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H1	41
Tabulka č. 15: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H2	42
Tabulka č. 16: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H3	42
Tabulka č. 17: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H4	43
Tabulka č. 18: Vyhodnocení získaných výsledků k hypotéze H5	44

Seznam příloh

Příloha A: Dotazník pro výzkumné šetření

Příloha B: Výsledky dotazníkového šetření pro potřeby předvýzkumu

Dotazník pro výzkumné šetření

Vážení respondenti,

jmenuji se Zuzana Zapletalová a jsem studentkou třetího ročníku Sociální patologie a prevence na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Ráda bych Vás poprosila o vyplnění následujícího **anonymního** dotazníku. Získaná data budou využita pouze jako podklad pro výzkumné šetření mé bakalářské práce s názvem „Kriminalita v regionu Ústí nad Orlicí se zaměřením na patologické hráčství“. Vámi zvolenou odpověď, prosím, **zakřížkujte**. Pokud je možné označit více odpovědí, je tato informace uvedena u konkrétní otázky. Předem děkuji za vyplnění a spolupráci.

Patologickým hráčstvím pro potřeby dotazníkového šetření rozumějte nutkavou potřebu častého hraní hazardních her.

1. Služební zařazení:

- Policie České republiky
- Obecní (městská) policie

2. Délka služebního poměru:

- 0 – 5 let
- 6 – 15 let
- 16 – 25 let
- 26 let a více

3. Domníváte se, že existuje vztah mezi patologickým hráčstvím a kriminalitou?

- Ano
- Ne
- Nevím

4. Jaký druh trestné činnosti, dle Vašeho názoru, nejčastěji páchají patologičtí hráči (lze zaškrtnout i více možností)?
- Násilnou
 - Majetkovou
 - Mravnostní
 - Hospodářskou
 - Spojenou s užíváním omamných a psychotropních látek
 - Jinou
5. Vnímáte vztah patologického hráčství a kriminality jako větší problém v obcích nad 2 000 obyvatel, než v menších obcích do 2 000 obyvatel?
- Ano
 - Ne
 - Nevím
6. Má omezení počtu zařízení provozující hazardní činnost vliv na snížení kriminality?
- Ano
 - Ne
 - Nevím
7. Máte osobní zkušenost s osobou patologického hráče, v souvislosti s pácháním trestné činnosti?
- Ano, již jsem měl/a osobní zkušenost
 - Ne, zatím jsem neměl/a osobní zkušenost
8. Omezení hazardu v rámci místních vyhlášek v regionu Ústí nad Orlicí vnímáte jako:
- Dostačující
 - Spíše dostačující
 - Spíše nedostačující
 - Nedostačující

9. Žádné policejní statistiky neuvádějí kriminalitu ve vztahu k patologickému hráčství. Myslíte si, že by případná evidence byla pro činnost policejních složek a prevenci kriminality přínosná?

- Ano
- Ne
- Nevím

10. Prevenci kriminality v regionu Ústí nad Orlicí v oblasti patologického hráčství vnímáte jako:

- Dostačující
- Spíše dostačující
- Spíše nedostačující
- Nedostačující

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku.

Zuzana Zapletalová

Výsledky dotazníkového šetření pro potřeby předvýzkumu

Pro uskutečnění orientačního dotazníkového šetření bylo osloveno 10 respondentů, kterým byl předložen vyhotovený dotazník zaměřený na problematiku kriminality a patologického hráčství v regionu Ústí nad Orlicí.

Otázka č. 1: „*Služební zařazení*“

	Celkem	Procenta
Policie České republiky	10	100 %
Obecní (městská) policie	0	0 %

Otázka č. 2: „*Délka služebního poměru*“

	Celkem	Procenta
0 – 5 let	1	10 %
6 – 15 let	4	40 %
16 – 25 let	5	50 %
26 let a více	0	0 %

Otázka č. 3: „*Domníváte se, že existuje vztah mezi patologickým hráčstvím a kriminalitou?*“

	Celkem	Procenta
Ano	10	100 %
Ne	0	0 %
Nevím	0	0 %

Otázka č. 4: „Jaký druh trestné činnosti, dle Vašeho názoru, nejčastěji páchají patologičtí hráči?“

Trestná činnost	Celkem
Násilná	8
Majetková	10
Mravnostní	0
Hospodářská	0
Spojená s užíváním omamných a psychotropních látek	7
Jiná ...	0

Otázka č. 5: „Vnímáte vztah patologického hráčství a kriminality jako větší problém v obcích nad 2 000 obyvatel, než v menších obcích do 2 000 obyvatel?“

	Celkem	Procenta
Ano	6	60 %
Ne	4	40 %
Nevím	0	0 %

Otázka č. 6: „Má omezení počtu zařízení provozující hazardní činnost vliv na snížení kriminality?“

	Celkem	Procenta
Ano	9	90 %
Ne	0	0 %
Nevím	1	10 %

Otázka č. 7: „Máte osobní zkušenost s osobou patologického hráče, v souvislosti s pácháním trestné činnosti?“

	Celkem	Procenta
Ano, již jsem měl/a osobní zkušenost	8	80 %
Ne, zatím jsem neměl/a osobní zkušenost	2	20 %

Otázka č. 8: „Omezení hazardu v rámci místních vyhlášek v regionu Ústí nad Orlicí vnímáte jako ...“

	Celkem	Procenta
Dostačující	0	0 %
Spíše dostačující	2	20 %
Spíše nedostačující	3	30 %
Nedostačující	5	50 %

Otázka č. 9: „Žádné policejní statistiky neuvádějí kriminalitu ve vztahu k patologickému hráčství. Myslíte si, že by případná evidence byla pro činnost policejních složek a prevenci kriminality přínosná?“

	Celkem	Procenta
Ano	7	70 %
Ne	1	10 %
Nevím	2	20 %

Otázka č. 10: „Prevenci kriminality v regionu Ústí nad Orlicí v oblasti patologického hráčství vnímáte jako ...“

	Celkem	Procenta
Dostačující	0	0 %
Spíše dostačující	0	0 %
Spíše nedostačující	3	30 %
Nedostačující	7	70 %